

Beslutsfattare:

Dokumentansvarig:

Pedagogisk bedömning inför mottagande i anpassad grund- och gymnasieskola - Stödmaterial

Innehåll

Inledning.....	3
Rätten till att läsa enligt anpassad grundskolas läro- och kursplan	3
7 kap. 5 §	3
18 kap. 5 §	3
Sekretess	4
Pedagogisk bedömning - manual.....	4
Bakgrund	4
Barnet/elevens pedagogiska situation	4
Barnet/elevens egen upplevelse av sin skolsituation	4
Vårdnadshavarnas synpunkter	4
Barn/elever med annat modersmål än svenska	4
Barnets närvaro/skolbyten	5
Det sociala samspelet med jämnåriga och vuxna	5
Vardagssituationer	5
Intressen och starka sidor	5
Självkännetdom.....	6
Muntliga och skriftliga instruktioner enskilt eller i grupp.....	6
Kognition	6
Koncentrationsförmåga och uppmärksamhet.....	6
Minnesfunktion.....	7
Funktionsnedsättning.....	7
Nuvarande extra anpassningar, särskilt stöd och dokumentation	7
Beskrivning och analys av kunskapsutvecklingen.....	8
Svenska, modersmål och svenska som andra språk	8
Matematik	9
Engelska, Moderna språk	9
Natur- och samhällsorienterade ämnen	9
Bild, musik, slöjd, idrott och hälsa, teknik.....	10
Hem-och konsumentkunskap	10
Sammanfattande bedömning.....	10
Pedagogisk bedömning arbetsmaterial	11

Inledning

Den pedagogiska bedömningen tillsammans med den sociala, medicinska och den psykologiska bedömningen är en del i utredningen inför ett mottagande i anpassad grundskola. Den pedagogiska bedömningen syftar till att ge svar om barnet/eleven har förutsättningar att nå uppsatta kriterier för bedömning eller betygskriterier i grundskolan. Bedömningen ska även ge underlag om det finns faktorer som påverkar elevens förutsättningar, och orsaker till svårigheterna.

I ansökan ska tydligt framgå vilka extra anpassningar och särskilt stöd som förskolan/skolan genomfört för att anpassa verksamheten till barnets/elevens behov. I utvärderingen av extra anpassningarna och det särskilda stödet ska förskolan/skolan redovisa vad de kan se för resultat av insatsen/insatserna och om barnet/eleven trots dessa inte bedöms nå uppsatta kriterier för bedömning/betygskriterier för grundskolan.

I det fall som barnet börjat skolan är Det förskolans/skolans rektor som inom ramen för specialpedagogik/elevhälsan ska initiera, leda och sammanställa de utredningar och bedömningar som ska genomföras. Rektor har till uppgift att se till att den specialpedagogiska kompetensen tas tillvara i arbetet med att identifiera, anpassa och bedöma barnets/elevens behov samt beskrivas och analyseras i den pedagogiska bedömningen.

Samråd med vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Rätten till att läsa enligt anpassad grundskolas läro- och kursplan

Följande lagrum är tillämpliga vid prövning av mottagande i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, Skollagen (2010:800):

7 kap. 5 §

Barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans uppsatta kriterier för bedömning/betygskriterier därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning, ska tas emot i anpassad grundskola.

Frågan om mottagande i anpassad grundskola prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassad grundskola ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

Om vårdnadshavare inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i anpassad grundskola, ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt denna lag. Ett barn får dock tas emot i anpassad grundskola utan vårdnadshavares medgivande, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets bästa.

18 kap. 5 §

Hemkommunen prövar frågan om en sökande tillhör målgruppen. Beslutet ska föregås av en utredning motsvarande den som enligt 7 kap. 5 § andra stycket ska göras inför beslut om mottagande i anpassad grundskola om utredning saknas eller det av andra skäl bedöms nödvändigt.

Sekretess

23 kap. 1–3 §§ (offentlighet och sekretesslagen, OSL)

Handlingar och samtal som rör den enskilde eleven och anpassad grundskola behandlas med sekretess.

Pedagogisk bedömning - manual

Bakgrund

En grundlig kartläggning av skoltiden är en viktig del av den pedagogiska bedömningen. När bedömningen är färdig delges den till vårdnadshavaren av den som genomfört bedömningen på förskolan/skolan och lämnas sedan till rektor. Den pedagogiska bedömningen ska skickas till:

Uppsala Kommun, Utbildningsförvaltningen, 753 75 Uppsala.

Barnet/elevens pedagogiska situation

Barnet/elevens egen upplevelse av sin skolsituation

Samtala med barnet/eleven för att få en uppfattning om hur hen upplever sin situation. Ange datum för när samtalet ägt rum. Beskriv även vilka eventuella hjälpmedel som använts i samtalet.

Exempel:

- Hur tycker du att det går i förskolan/skolan?
- Vad tycker du är lätt eller svårt?
- Vad vill du ha för hjälp eller stöd från de vuxna?
- Hur tycker du att fungerar i tex samlingar, kösituationer, matsituationer, fri lek och på rast?
- Hur tycker du att det fungerar med kamrater?

Vårdnadshavarnas synpunkter

Samtala med vårdnadshavarna. Vilka tankar och funderingar har de kring sitt barns förskole-/skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling? Ange datum för när samtalet ägt rum.

Barn/elever med annat modersmål än svenska

Hur bedömer förskolan/skolan barnet/elevens kunskaper i svenska respektive modersmål?

För barn/elever från annat land är det värdefullt att ta vårdnadshavarna till hjälp. Likaså är modersmållärare och flyktingsamordnare viktiga informationskällor när det gäller skolgången i Sverige och i det tidigare hemlandet.

Exempelvis:

- Hur länge har barnet/eleven bott i Sverige?
- Hur har flytten eller flykten påverkat barnet/eleven?

- Hur många timmar modersmål har barnet/eleven fått? Under vilken period?
- Har barnet/eleven fått studiehjälp på modersmålet? I vilken omfattning?
- Hur bedömer förskolan/skolan barnet/elevens kunskaper i svenska respektive modersmålet?

Barnets närvaro/skolbyten

Det är även värdefullt att få samråd med vårdnadshavarna när det gäller barnet/elevens bakgrund, särskilt om barnet/eleven har flera skolbyten eller stor skolfrånvaro bakom sig.

Exempelvis:

- Beskriv barnet/elevens närvaro i förskolan/skolan.
- Finns det stor oanmäld frånvaro?
- Finns det stor del ströfrånvaro?
- Har barnet/eleven bytt förskola/skola många gånger?

Det sociala samspelet med jämnåriga och vuxna

Att beskriva hur eleven fungerar med andra personer i sin omgivning ger en bild av barnet/elevens mognad. Observationer i gruppen är till stor hjälp när man ska beskriva barnet/elevens sociala samspel med jämnåriga och med vuxna.

Exempel:

- Är barnet/eleven intresserad av att vara tillsammans med andra barn?
- Hur är barnet/elevens initiativförmåga?
- På vilket sätt tar barnet/eleven kontakt med andra i gruppen?
- Hur klarar barnet/eleven av att vänta på andra?
- Hur hanterar barnet/eleven konflikter?
- Hur är ömsesidigheten?
- Vänder barnet/eleven sig helst till vuxna eller till jämnåriga?
- Vad har barnet/eleven för status i gruppen?

Vardagssituationer

En beskrivning av graden av självständighet i olika vardagssituationer ger kunskap om elevens utvecklingsnivå.

Exempel:

- Hur fungerar barnet/eleven i matsituationer?
- Hur klarar barnet/eleven av toalettbesök?
- Kan barnet/eleven be om hjälp?
- Hur fungerar på-och av klädning, knäppa knappar, knyta skor, hålla reda på egna kläder?
- Hur klarar barnet/eleven sin hygien?

Intressen och starka sidor

Exempel:

- Har barnet/eleven (special)intressen?
- Vad är barnet/eleven bra på?

Självkänedom

Självkänsla är en viktig ingrediens i inläringen liksom lusten att lära. Lusten att lära kan vara stor men om lösandet av uppgifterna kräver mer än man förmår, påverkar det självkänslan negativt. Många misslyckanden försvårar inläringen av nya saker.

Exempel:

- Hur är barnet/elevens motivation och lust att lära?
- Litar barnet/eleven på sin egen förmåga?
- Hur realistiska är barnet/elevens egna förväntningar på sig själv?
- Hur är barnet/elevens jaguppfattning, självkänedom och uppfattning om egen svårigheter/funktionsnedsättningar?

Muntliga och skriftliga instruktioner enskilt eller i grupp

Exempel:

- Hur tar barnet/ eleven muntliga/skriftliga instruktioner?
- Hur klarar barnet/eleven att ta instruktioner i flera led?
- Behöver barnet/eleven individuell instruktion, visuellt/auditivt/taktilt stöd?
- Imiterar barnet/eleven?
- Arbetar barnet/eleven självständigt vidare eller iakttar hen andra för att se vad som ska göras?

Kognition

Exempel:

- Hur är barnet/elevens förmåga att tänka /förstå logiskt och abstrakt resonemang?
- Finns det stora skillnader mellan barnet/elevens förmåga till praktisk respektive teoretisk problemlösning?
- Kan barnet/eleven kategorisera? Exempelvis att stol och bord hör samman för att de är möbler.
- Hur är barnet/elevens förmåga att dra slutsatser? Förstå handling – konsekvens.
- Kan barnet/eleven generalisera, överföra kunskap från en situation/ett sammanhang till ett annat?

Koncentrationsförmåga och uppmärksamhet

Koncentrationsförmågan kan variera beroende på vilken typ av aktivitet man håller på med.

Exempel:

- Om barnet/eleven är motiverad, hur länge kan hen koncentrera sig på uppgiften?
- Hur är uthålligheten?

- Vilken hjälp behöver barnet/eleven för att hålla fokus?
- Hur reagerar barnet/eleven på förändring?

Minnesfunktion

Exempel:

- Hur är barnet/elevens förmåga att uppfatta och minnas sammanhang?
- Har barnet/elevens detaljminne?
- Vilket stöd behöver barnet/eleven, individuellt, visuellt, auditivt?
- Hur kommer barnet/eleven ihåg dagliga rutiner i gruppen?
- Hur är barnet/elevens tidsuppfattning?
- Kommer barnet/eleven ihåg sin adress, sitt telefonnummer, födelsedag, veckodagar, månader och kamraternas namn?

Funktionsnedsättning

Redogör för pedagogiska konsekvenser av ytterligare funktionsnedsättningar som kan påverka barnet/elevens inläring. Skolans elevhälsa har vanligtvis tillgång till utredningar som gjorts om barnet/eleven.

Exempel:

- Hörsel/synnedsättning
- Motoriska funktionsnedsättningar
- Epilepsi
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Dyslexi
- Dyskalkyli
- Språkstörning
- Motoriska funktionsnedsättningar

Nuvarande extra anpassningar, särskilt stöd och dokumentation

Beskriv alla insatser som gjorts ifråga på organisations-grupp-och individuell nivå.

Exempel:

- Organisationsnivå
  - Anpassad studiegång
  - anpassning av arbetssätt
  - Kompetensutveckling av personal
  - Handledning eller konsultation
  - Samarbeta med extern resurs
- Gruppnivå
  - Anpassad lärmiljö
  - Socialt stöd
  - Särskilt stöd i liten grupp/särskild undervisningsgrupp
- Individnivå

- Anpassning av läromedel och arbetsmetoder
- Anpassning av bemötande
- Kompensatoriska hjälpmedel
- Individuellt stöd

Vilka pedagogiska stödinsatser har gjorts för att anpassa verksamheten till barnet/elevens behov? Exempel på dokument och stödinsatser:

- IUP
- Extra anpassningar
- Åtgärdsprogram
- Modersmål
- Resurs/assistent
- Logoped
- Talpedagog

Beskrivning och analys av kunskapsutvecklingen

För barn i förskola/förskoleklass görs en beskrivning och analys av barnets kunskapsutveckling i tillämpliga delar i förhållande till sin ålder och om barnet förmodas klara grundskolans kunskapskrav. Ta barnet/elevens modersmål i beaktande vid bedömningen.

För elever i åk 1–9 görs en beskrivning av vilken nivå/ålder/årskurs som eleven befinner sig på och om förutsättningar finns att uppnå grundskolans/gymnasieskolans uppsatta kriterier/betygskriterier. Ta elevens modersmål i beaktande i samtliga ämnen. Utgå från det centrala innehållet i de olika ämnena enligt grundskolans kursplaner i Lgr 11.

Svenska, modersmål och svenska som andra språk

För barn i förskola/förskoleklass görs en beskrivning och analys av barnets språkliga medvetenhet, förmåga att tala, lyssna och samtala samt reflektera och ge uttryck för sina uppfattningar i förhållande till sin ålder och om barnet förmodas klara uppsatta kriterier för bedömning för årskurs 3. Ta hjälp av någon som är insatt i grundskolans betygskriterier eller kriterier för bedömning om det behövs för att göra bedömningen.

För eleven i grundskolan årskurs 1–9 görs en beskrivning och analys av elevens utveckling i förhållande till kriterier för bedömning /betygskriterier för årskurs 3, 6 eller 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa

För barn/elever med annat modersmål görs en bedömning av barnet/elevens språkliga nivå. Modersmållärares bedömning inhämtas.

Exempel:

- Hur är barnet/elevens förmåga att uttrycka sig?
- skiljer det sig mellan språken (modersmål, andraspråk) som eleven eventuellt har?
- Kommunikerar barnet/eleven gärna?
- Hur är barnet/elevens uttrycksförmåga?
- Hur är modersmållärares bild av barnet/elevens språkutveckling i olika avseende?
- Lyssnar barnet/eleven på högläsning?
- Kan barnet/eleven återberätta historier?

- Hur är den språkliga medvetenheten?
- Kan barnet/eleven särskilja ljud, rimma?
- Hur producerar barnet/eleven egna texter, stavning?

Matematik

För barn i förskola/förskoleklass görs en beskrivning och en analys av barnets taluppfattning och förståelse för tals användning, samt intresse av att upptäcka och reflektera över matematiska samband i förhållande till sin ålder och om barnet förmodas klara uppsatta kriterier för bedömning för årskurs 3.

För elever i grundskolan, årskurs 1–9 görs en beskrivning och analys av elevens utveckling i förhållande till uppsatta kriterier för bedömning /betygskriterier för årskurs 3, 6 och 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa.

Exempel:

- Vilka matematiska begrepp har eleven? (stor, liten, större etc.)
- Geometri (olika former)
- Hur är antalsuppfattningen? (inom vilket område)
- Känner eleven igen siffror?
- Kan eleven ramsräkna? (hur långt?)
- Vilka räknesätt behärskar barnet/eleven?
- Hur är problemlösningsförmågan?
- Kan barnet/eleven klockan?
- Kan barnet/eleven pengar och dess värde?

Engelska, Moderna språk

För barn/elever i förskola/förskoleklass och grundskolan åk 1–3 behövs ingen beskrivning och analys.

För elever i grundskolan årskurs 4–9 görs en beskrivning och analys i förhållande till uppsatta kriterier för bedömning/betygskriterier för årskurs 6 eller 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa.

Exempel:

- Beskriv hur eleven klarar att följa undervisningen och hur ett eventuellt deltagande ser ut.

Natur- och samhällsorienterade ämnen

För barn i förskola/förskoleklass gör sen beskrivning och en analys av barnets kunskapsutveckling i förhållande till ålder och om barnet förmodas klara uppsatta kriterier för bedömning för årskurs 3.

För elever i grundskolan årskurs 1–9 görs en beskrivning och en analys av elevens utveckling i förhållande till uppsatta kriterier för bedömning/betygskriterier för årskurs 3, 6 eller 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa.

Exempel:

- Beskriv hur barnet/eleven klarar att följa undervisningen i dessa ämnen.

Bild, musik, slöjd, idrott och hälsa, teknik

För barn i förskola/förskoleklass gör sen beskrivning och en analys av barnets kunskapsutveckling i förhållande till ålder.

För elever i grundskolan årskurs 1–9 görs en beskrivning och en analys av elevens utveckling i förhållande till uppsatta kriterier för bedömning/betygskriterier för årskurs 6 eller 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa.

Exempel:

- Hur klarar barnet/eleven lagsporter och regler?
- Kan barnet/eleven spela något instrument?
- Är något av de praktisk estetiska ämnena ett uttrycksmedel för barnet/eleven?

Hem-och konsumentkunskap

För barn i förskola/förskoleklass behövs ingen beskrivning och analys.

För elever i grundskolan årskurs 1–9 görs en beskrivning och en analys av elevens utveckling i förhållande till grundskolans betygskriterier för årskurs 6 eller 9 och om eleven har förutsättningar att nå dessa.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen ska ge svar på om barnet/eleven har förutsättningar att nå grundskolan/gymnasieskolans betygskriterier. Bedömningen ska göras utifrån samtliga ämnen.